

עין משפט נר מצוה
בד א מיי פייט מהל' מעה"ק הלכה ג: בזה ב מיי שס ולא פסק כמותו: בזו ג מיי פ"ג מהל' שמיטה ויבגל הלכה ה: בזו ד מיי פ"ז מהלכות לולב הלכה כ: בזה ה מיי פ"י מהל' תמידין ומוספים הלכה ו: בזה ו מיי פייט מהל' מעה"ק הלכה ג:

מוסף רש"י

חייב. דהויא זריקת פנים דמוחה, דמן [נעיל לז] כל הנימקן על מונח הילוקן עמקן במתנה אמת כיפר [דע"ר ק:א] אף המנסך מי הגב בזה בחוץ חייב. משום מעלה בחן, דכל דבר שהוא מתקבל בפנים חייבין עליו משום שטותי חן [תע"ה שריי הדם. אף של מטואל הסחורות [דע"ר דז] במקום שפסק הוא מתחיל. ר"א וירש' שפסק הוא מתחיל. א"י מה להלן בשאר ימות השנה אף באז בשאר ימות השנה. תימה דהא רבי עקיבא מודה דאין ניסוך המים אלא בחג ויש ספרים דגרסי' הסך נסך בשני ניסוכים והוא קלא בתמיד כתיב ולימא דר' נתן גרים הכי בריש מסכת תענית (דף ג.) ואפילו לרבי נתן נמי לא מישתמיט מנא דלימא ניסוך המים כל השנה כולה ואמר רבינו תם דמנא בספרים שנים אי מה להלן בשאר ימות החג לא דלרבי עקיבא לא רמזה אלא בששי ואמרין במסכת תענית (שם) אלא הך דתנן ניסוך המים כל שבעה מני אי רבי עקיבא האמר בששי מזכיר תרי יומי הוו ורבי אלעזר בחג קאמר משמע כל ימות החג ונראה שפיר לישב גרסת הספרים דאף על גב דאין ניסוך המים אלא בחג מכל מקום חייבין עליו בחון כל השנה כדאשכחן בשמעתין למאן דאמר

קרבן נסכים במדבר דמחייב בלא כלי שרת אע"ג דאין מתקבל בפנים הואיל ובשעת היתר הצמות קריצים בלא קדושת כלי וכדאמרין לעיל (דף קה:) במעלה על גבי הסלע דמשום דהויא הקטרה בצמת יחיד מחייב עליו בחון בשעת איסור הצמות ומיהו לא דמי דאין לך מחוסר זמן גדול מזה וכיון דהשתא לא חוו בפנים היכי מחייב

ואמרין ביומא בריש פרק שני שעירי (דף סג:) שלמים ששחטן בחון קודם שיפתחו דלתות ההיכל פטור מ"ט מחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי' [ו] וא"ת ומאי שגא נסכים בכלי חול מקבלת דם בכלי חול דאמר רבא לעיל (דף קה:) דקבלה בכלי חול לרבי פטור ויש לומר דלא דמי לקבלה [א] בכלי חול בפנים וחק בחון אין לנו לחייב מחמת דכשר בצמה הואיל וכבר נפסל בפנים ולא דמי לנסכים שמקריבין בחון בכלי חול דלא נפסלו בפנים: **אישתבמיטתיה ב'**. פ"י בקונטרס למנחם יודפאה ותימה דהא רבי יוחנן אמרן לתרוייהו ושמת לבתר הכי שמעה רבי יוחנן וי"ל [ד] דאישתמיטתיה לריש לקיש דאי הוה שמעה לא היה מקשה כלום דהוי מזי לפרושי בשיתת רבי עקיבא רבו אמרה דאמר ניסוך המים דאורייתא ולאו מטעמיה ולפי' זה משמע דאיכא למאן דאמר ניסוך המים דרבנן והוה תימה דאפילו למאן דאמר (מנחות דף ק.) חולין בעורה לאו דאורייתא [א] שתקנו חכמים לנסך חולין בעורה שמה [א] לפי שהוא אז זמן גשמים כדי שיזכרו לפני המקום להסבדך בני גשמים וקצת [א] משמע בריש לולב וערבה (סוכה דף מד.) דריש לקיש הוה ידע לרא דר' יוחנן דעשר נטיעות ערבה וניסוך המים גבי הא דאמר ריש לקיש התם כהנים בעלי מומין היו נכנסים בין האולם ולמזבח כדי לזאת בערבה ושמה נהי דשמיע ליה ערבה ניסוך המים לא שמיע ליה ומיהו לא יתכן פ"י זה לפי' הקונטרס במעילה פרק ולד חטאת (דף יג:) דתנן התם נתנן ללזוחית מועלין בהן אמר ריש לקיש אין מועלין אלא בשלשת לוגין ורבי יוחנן אמר מועלין בכולן ופרין למימרא דקסבר ריש לקיש יש שיעור למים והא תנן רבי אלעזר אומר אף המנסך מי החג בחון חייב ואמר רבי יוחנן משום ר' מנחם יודפאה רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אמרה דדריש ונסכיה אחד נסכי יין ואחד נסכי מים ואמר ליה ריש לקיש אי מה יין שלשת לוגין אף מים נמי שלשת לוגין מכלל דקסבר ריש לקיש אין שיעור למים ומשני לטעמיה דמנחם יודפאה קאמר [ט] ופי' בקונטרס [ח] דריש לקיש דאמר יש שיעור למים היינו לטעמיה דמנחם דאמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אכל איהו כצירא ליה כרבי יוחנן רביה דאין שיעור למים ומיהו לא יתכן אותו פ"י דמעילה דלמה ליה למימר לטעמא דמנחם יודפאה הוה ליה למימר לטעמיה דרבי עקיבא ור' נתן ונראה לפרש לטעמיה דמנחם יודפאה היינו מה שהקשה אי מה להלן שלשת לוגין דלרבי עקיבא יש שיעור ורבי אלעזר מי החג קאמר אלמא כצירא ליה אין שיעור ולא משום דצירא ליה כרבי אלעזר דר"ל קסבר יש שיעור אלא לפוקי מנחם יודפאה קחיי דאמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא:

ביש שיעור במים קא מיפלאי. פירש בקונטרס דקאמר תנא קמא המנסך שלשת לוגין חייב והוא הדין יותר מג' לוגין דיש בכלל מאתים מנה ולאע"ג דמליניה בכלי גדול קדשינהו כלי דאין שיעור למי החג למעלה ואתא רבי אלעזר למימר והוא שנלאן לשם חג

כדרך מילואן דהיינו שלשת לוגין ותו לא דכתנן לזוחית של זהב מחוקת שלשת לוגין ממלא מן השילוח אכל אי הוו טפי לא קדשינהו כלי דלא חוו ליה דיש שיעור למי החג ואין כלי שרת מקדשין אלא הראויין להן עד כאן לשונו וקשה דהא רבי אלעזר מי החג קאמר לעיל דאין שיעור למים כלל לא למעלה ולא למטה כדמוכחא נמי ההיא דמעילה (שם) ומפרש הרי' חיים איפכא דתנא קמא סבר יש שיעור דנקט שלשת לוגין לא פחות ולא יותר ואתא רבי אלעזר למימר והוא שנלאן לשם חג דקדשינהו מנא דרבי אלעזר לטעמיה דאמר לעיל קביעותא דמנא מילתא הוא אכל לא קבעינהו מנא חייב בפחות משלשת לוגין דאין שיעור למים ור' אלעזר לטעמיה דאמר במתני' מי החג: ועי' התם, כדאמרין בפרק לולב וערבה (מת.) והתם מפרש כ"ד מנסכין בין מים בין יין, וכל קריעת כל ימות השנה אין נסיקהם אלא יין, חוץ מן החג בתמיד של שחר שצריך שני ניסוכין: הלכה למשה מסיני. אלו שלשה שנאלו בית המדרש מניין להם מן המורה והשיבו שהלכה למשה מסיני הם, ושמה ששמוע וגרסתם כפיר ששמעם (סוכה דלד.):

קיי:

ומודה רבי אלעזר בדמים. תימה מאי קמ"ל רבא מתניתין היא דהא תנן רבי אלעזר אומר אף המנסך כו' שמע מינה דמודה ברישא וי"ל דסלקא דעתך דרבי אלעזר קאי אהנהו דלעיל ולא אמקאת דמים ועוד וי"ל דמתניתין איכא לאוקומי דמים

החילונים דבמתנה אחת כיפר ואתא רבא לאשמועינן דאפילו בפנימיים דכל מתנות מעכבות אפ"ה מודה ר"א דחייב על מקאת בחון דתניא [א] ר"א אומר ממקום שפסק הוא מתחיל ולעיל נמי בפרק בית שמאי (דף מג.) דאמר והאמר רבא מודה ר"א דמים גבי חטאות פנימיות מייתי לה: **אי מה להלן בשאר ימות השנה אף באז בשאר ימות השנה**. תימה דהא רבי עקיבא מודה דאין ניסוך המים אלא בחג ויש ספרים עליו משום שטותי חן [תע"ה שריי הדם. אף של מטואל הסחורות [דע"ר דז] במקום שפסק הוא מתחיל. ר"א וירש' שפסק הוא מתחיל. א"י מה להלן בשאר ימות השנה אף באז בשאר ימות השנה. תימה דהא רבי עקיבא מודה דאין ניסוך המים אלא בחג ויש ספרים דגרסי' הסך נסך בשני ניסוכים והוא קלא בתמיד כתיב ולימא דר' נתן גרים הכי בריש מסכת תענית (דף ג.) ואפילו לרבי נתן נמי לא מישתמיט מנא דלימא ניסוך המים כל השנה כולה ואמר רבינו תם דמנא בספרים שנים אי מה להלן בשאר ימות החג לא דלרבי עקיבא לא רמזה אלא בששי ואמרין במסכת תענית (שם) אלא הך דתנן ניסוך המים כל שבעה מני אי רבי עקיבא האמר בששי מזכיר תרי יומי הוו ורבי אלעזר בחג קאמר משמע כל ימות החג ונראה שפיר לישב גרסת הספרים דאף על גב דאין ניסוך המים אלא בחג מכל מקום חייבין עליו בחון כל השנה כדאשכחן בשמעתין למאן דאמר

קרבן נסכים במדבר דמחייב בלא כלי שרת אע"ג דאין מתקבל בפנים הואיל ובשעת היתר הצמות קריצים בלא קדושת כלי וכדאמרין לעיל (דף קה:) במעלה על גבי הסלע דמשום דהויא הקטרה בצמת יחיד מחייב עליו בחון בשעת איסור הצמות ומיהו לא דמי דאין לך מחוסר זמן גדול מזה וכיון דהשתא לא חוו בפנים היכי מחייב

ואמרין ביומא בריש פרק שני שעירי (דף סג:) שלמים ששחטן בחון קודם שיפתחו דלתות ההיכל פטור מ"ט מחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי' [א] וא"ת ומאי שגא נסכים בכלי חול מקבלת דם בכלי חול דאמר רבא לעיל (דף קה:) דקבלה בכלי חול לרבי פטור ויש לומר דלא דמי לקבלה [א] בכלי חול בפנים וחק בחון אין לנו לחייב מחמת דכשר בצמה הואיל וכבר נפסל בפנים ולא דמי לנסכים שמקריבין בחון בכלי חול דלא נפסלו בפנים: **אישתבמיטתיה ב'**. פ"י בקונטרס למנחם יודפאה ותימה דהא רבי יוחנן אמרן לתרוייהו ושמת לבתר הכי שמעה רבי יוחנן וי"ל [ד] דאישתמיטתיה לריש לקיש דאי הוה שמעה לא היה מקשה כלום דהוי מזי לפרושי בשיתת רבי עקיבא רבו אמרה דאמר ניסוך המים דאורייתא ולאו מטעמיה ולפי' זה משמע דאיכא למאן דאמר ניסוך המים דרבנן והוה תימה דאפילו למאן דאמר (מנחות דף ק.) חולין בעורה לאו דאורייתא [א] שתקנו חכמים לנסך חולין בעורה שמה [א] לפי שהוא אז זמן גשמים כדי שיזכרו לפני המקום להסבדך בני גשמים וקצת [א] משמע בריש לולב וערבה (סוכה דף מד.) דריש לקיש הוה ידע לרא דר' יוחנן דעשר נטיעות ערבה וניסוך המים גבי הא דאמר ריש לקיש התם כהנים בעלי מומין היו נכנסים בין האולם ולמזבח כדי לזאת בערבה ושמה נהי דשמיע ליה ערבה ניסוך המים לא שמיע ליה ומיהו לא יתכן פ"י זה לפי' הקונטרס במעילה פרק ולד חטאת (דף יג:) דתנן התם נתנן ללזוחית מועלין בהן אמר ריש לקיש אין מועלין אלא בשלשת לוגין ורבי יוחנן אמר מועלין בכולן ופרין למימרא דקסבר ריש לקיש יש שיעור למים והא תנן רבי אלעזר אומר אף המנסך מי החג בחון חייב ואמר רבי יוחנן משום ר' מנחם יודפאה רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אמרה דדריש ונסכיה אחד נסכי יין ואחד נסכי מים ואמר ליה ריש לקיש אי מה יין שלשת לוגין אף מים נמי שלשת לוגין מכלל דקסבר ריש לקיש אין שיעור למים ומשני לטעמיה דמנחם יודפאה קאמר [ט] ופי' בקונטרס [ח] דריש לקיש דאמר יש שיעור למים היינו לטעמיה דמנחם דאמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אכל איהו כצירא ליה כרבי יוחנן רביה דאין שיעור למים ומיהו לא יתכן אותו פ"י דמעילה דלמה ליה למימר לטעמא דמנחם יודפאה הוה ליה למימר לטעמיה דרבי עקיבא ור' נתן ונראה לפרש לטעמיה דמנחם יודפאה היינו מה שהקשה אי מה להלן שלשת לוגין דלרבי עקיבא יש שיעור ורבי אלעזר מי החג קאמר אלמא כצירא ליה אין שיעור ולא משום דצירא ליה כרבי אלעזר דר"ל קסבר יש שיעור אלא לפוקי מנחם יודפאה קחיי דאמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא:

ביש שיעור במים קא מיפלאי. פירש בקונטרס דקאמר תנא קמא המנסך שלשת לוגין חייב והוא הדין יותר מג' לוגין דיש בכלל מאתים מנה ולאע"ג דמליניה בכלי גדול קדשינהו כלי דאין שיעור למי החג למעלה ואתא רבי אלעזר למימר והוא שנלאן לשם חג כדרך מילואן דהיינו שלשת לוגין ותו לא דכתנן לזוחית של זהב מחוקת שלשת לוגין ממלא מן השילוח אכל אי הוו טפי לא קדשינהו כלי דלא חוו ליה דיש שיעור למי החג ואין כלי שרת מקדשין אלא הראויין להן עד כאן לשונו וקשה דהא רבי אלעזר מי החג קאמר לעיל דאין שיעור למים כלל לא למעלה ולא למטה כדמוכחא נמי ההיא דמעילה (שם) ומפרש הרי' חיים איפכא דתנא קמא סבר יש שיעור דנקט שלשת לוגין לא פחות ולא יותר ואתא רבי אלעזר למימר והוא שנלאן לשם חג דקדשינהו מנא דרבי אלעזר לטעמיה דאמר לעיל קביעותא דמנא מילתא הוא אכל לא קבעינהו מנא חייב בפחות משלשת לוגין דאין שיעור למים ור' אלעזר לטעמיה דאמר במתני' מי החג:

השווחא והמעלה פרק שלשה עשר זבחים

חייב. לרצון דלא בעו כולו מתיר ורבי אלעזר נמי מודה בה כדאמרין בגמרא: **מי החג**. שנמלאו לשם ניסוך המים בחג הסוכות: **שירי דם**. של חטאות הטעוין שפיהה ליסוד שהקריב [א] בחון חייב דקסבר שירים מעבדין הילכך מתקבלים בפנים וזריקה גמורה הן: **גב' מודה ר' אלעזר דמים**. ואפי' בחטאות הפנימיות דהא בפנים אס נשפך דם אחר שנתן מתנה אחת מהניא הך דיהצה ומציא פר אחר ומתחיל ממקום שפסק: **דסן כו'**. במסכת יומא דהויאזו לו (דף ס.)**: יודפאה**. דמן יודפת [א] **ניסוך המים דאורייתא**. הילכך בחון נמי מחייב עלה: **אמר ליש ריש לקיש**. אי רבי אלעזר מההוא קרא יליף ובההוא קרא מים ויין איתקוש אלמא [א] שלשת לוגין צעינן כנסכי יין של עולת התמיד: **והא ר' אלעזר מי החג קאמר**. ואפילו פחות משלשת לוגין דאיכא למאן דאמר (סוכה דף מד.) בלוג היה מנסך [א]: **בחג קאמר**. בלשון קושיא גרסינן ליה: **אישתמיטתיה**. למנחם יודפאה: **הא דא"ר יוחנן כו'**. אלמא לכזיל עלמא דאורייתא הוא הילכך איכא למ"ד בלוג גמירי לה או אין להם שיעור: **[מאי בינייהו]**. במאי קמיפלגי ומאי קא אחי רבי אלעזר למימר: **בש שיעור למים**. דקאמר תנא קמא המנסך שלשת לוגין חייב והוא הדין יותר משלשת לוגין דיש בכלל מאתים מנה ואף על גב דמליניהו בכלי גדול קדשינהו כלי דאין שיעור למי החג למעלה ואתא רבי

אלעזר למימר והוא שמילאן לשם חג כדרך מילואן דהיינו שלשת לוגין ותו לא דכתנן (שם) לזוחית של זהב מחוקת שלשת לוגין ממלא מן השילוח אכל אי הוי טפי לא קדשינהו כלי דלא חוו ליה דיש שיעור למים ואין כלי שרת מקדשין אלא הראוי להם: **בקרבו**

מחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי' [א] וא"ת ומאי שגא נסכים בכלי חול מקבלת דם בכלי חול דאמר רבא לעיל (דף קה:) דקבלה בכלי חול לרבי פטור ויש לומר דלא דמי לקבלה [א] בכלי חול בפנים וחק בחון אין לנו לחייב מחמת דכשר בצמה הואיל וכבר נפסל בפנים ולא דמי לנסכים שמקריבין בחון בכלי חול דלא נפסלו בפנים: **אישתבמיטתיה ב'**. פ"י בקונטרס למנחם יודפאה ותימה דהא רבי יוחנן אמרן לתרוייהו ושמת לבתר הכי שמעה רבי יוחנן וי"ל [ד] דאישתמיטתיה לריש לקיש דאי הוה שמעה לא היה מקשה כלום דהוי מזי לפרושי בשיתת רבי עקיבא רבו אמרה דאמר ניסוך המים דאורייתא ולאו מטעמיה ולפי' זה משמע דאיכא למאן דאמר ניסוך המים דרבנן והוה תימה דאפילו למאן דאמר (מנחות דף ק.) חולין בעורה לאו דאורייתא [א] שתקנו חכמים לנסך חולין בעורה שמה [א] לפי שהוא אז זמן גשמים כדי שיזכרו לפני המקום להסבדך בני גשמים וקצת [א] משמע בריש לולב וערבה (סוכה דף מד.) דריש לקיש הוה ידע לרא דר' יוחנן דעשר נטיעות ערבה וניסוך המים גבי הא דאמר ריש לקיש התם כהנים בעלי מומין היו נכנסים בין האולם ולמזבח כדי לזאת בערבה ושמה נהי דשמיע ליה ערבה ניסוך המים לא שמיע ליה ומיהו לא יתכן פ"י זה לפי' הקונטרס במעילה פרק ולד חטאת (דף יג:) דתנן התם נתנן ללזוחית מועלין בהן אמר ריש לקיש אין מועלין אלא בשלשת לוגין ורבי יוחנן אמר מועלין בכולן ופרין למימרא דקסבר ריש לקיש יש שיעור למים והא תנן רבי אלעזר אומר אף המנסך מי החג בחון חייב ואמר רבי יוחנן משום ר' מנחם יודפאה רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אמרה דדריש ונסכיה אחד נסכי יין ואחד נסכי מים ואמר ליה ריש לקיש אי מה יין שלשת לוגין אף מים נמי שלשת לוגין מכלל דקסבר ריש לקיש אין שיעור למים ומשני לטעמיה דמנחם יודפאה קאמר [ט] ופי' בקונטרס [ח] דריש לקיש דאמר יש שיעור למים היינו לטעמיה דמנחם דאמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אכל איהו כצירא ליה כרבי יוחנן רביה דאין שיעור למים ומיהו לא יתכן אותו פ"י דמעילה דלמה ליה למימר לטעמא דמנחם יודפאה הוה ליה למימר לטעמיה דרבי עקיבא ור' נתן ונראה לפרש לטעמיה דמנחם יודפאה היינו מה שהקשה אי מה להלן שלשת לוגין דלרבי עקיבא יש שיעור ורבי אלעזר מי החג קאמר אלמא כצירא ליה אין שיעור ולא משום דצירא ליה כרבי אלעזר דר"ל קסבר יש שיעור אלא לפוקי מנחם יודפאה קחיי דאמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא:

ביש שיעור במים קא מיפלאי. פירש בקונטרס דקאמר תנא קמא המנסך שלשת לוגין חייב והוא הדין יותר מג' לוגין דיש בכלל מאתים מנה ולאע"ג דמליניה בכלי גדול קדשינהו כלי דאין שיעור למי החג למעלה ואתא רבי אלעזר למימר והוא שנלאן לשם חג כדרך מילואן דהיינו שלשת לוגין ותו לא דכתנן לזוחית של זהב מחוקת שלשת לוגין ממלא מן השילוח אכל אי הוו טפי לא קדשינהו כלי דלא חוו ליה דיש שיעור למי החג ואין כלי שרת מקדשין אלא הראויין להן עד כאן לשונו וקשה דהא רבי אלעזר מי החג קאמר לעיל דאין שיעור למים כלל לא למעלה ולא למטה כדמוכחא נמי ההיא דמעילה (שם) ומפרש הרי' חיים איפכא דתנא קמא סבר יש שיעור דנקט שלשת לוגין לא פחות ולא יותר ואתא רבי אלעזר למימר והוא שנלאן לשם חג דקדשינהו מנא דרבי אלעזר לטעמיה דאמר לעיל קביעותא דמנא מילתא הוא אכל לא קבעינהו מנא חייב בפחות משלשת לוגין דאין שיעור למים ור' אלעזר לטעמיה דאמר במתני' מי החג:

מחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי' [א] וא"ת ומאי שגא נסכים בכלי חול מקבלת דם בכלי חול דאמר רבא לעיל (דף קה:) דקבלה בכלי חול לרבי פטור ויש לומר דלא דמי לקבלה [א] בכלי חול בפנים וחק בחון אין לנו לחייב מחמת דכשר בצמה הואיל וכבר נפסל בפנים ולא דמי לנסכים שמקריבין בחון בכלי חול דלא נפסלו בפנים: **אישתבמיטתיה ב'**. פ"י בקונטרס למנחם יודפאה ותימה דהא רבי יוחנן אמרן לתרוייהו ושמת לבתר הכי שמעה רבי יוחנן וי"ל [ד] דאישתמיטתיה לריש לקיש דאי הוה שמעה לא היה מקשה כלום דהוי מזי לפרושי בשיתת רבי עקיבא רבו אמרה דאמר ניסוך המים דאורייתא ולאו מטעמיה ולפי' זה משמע דאיכא למאן דאמר ניסוך המים דרבנן והוה תימה דאפילו למאן דאמר (מנחות דף ק.) חולין בעורה לאו דאורייתא [א] שתקנו חכמים לנסך חולין בעורה שמה [א] לפי שהוא אז זמן גשמים כדי שיזכרו לפני המקום להסבדך בני גשמים וקצת [א] משמע בריש לולב וערבה (סוכה דף מד.) דריש לקיש הוה ידע לרא דר' יוחנן דעשר נטיעות ערבה וניסוך המים גבי הא דאמר ריש לקיש התם כהנים בעלי מומין היו נכנסים בין האולם ולמזבח כדי לזאת בערבה ושמה נהי דשמיע ליה ערבה ניסוך המים לא שמיע ליה ומיהו לא יתכן פ"י זה לפי' הקונטרס במעילה פרק ולד חטאת (דף יג:) דתנן התם נתנן ללזוחית מועלין בהן אמר ריש לקיש אין מועלין אלא בשלשת לוגין ורבי יוחנן אמר מועלין בכולן ופרין למימרא דקסבר ריש לקיש יש שיעור למים והא תנן רבי אלעזר אומר אף המנסך מי החג בחון חייב ואמר רבי יוחנן משום ר' מנחם יודפאה רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אמרה דדריש ונסכיה אחד נסכי יין ואחד נסכי מים ואמר ליה ריש לקיש אי מה יין שלשת לוגין אף מים נמי שלשת לוגין מכלל דקסבר ריש לקיש אין שיעור למים ומשני לטעמיה דמנחם יודפאה קאמר [ט] ופי' בקונטרס [ח] דריש לקיש דאמר יש שיעור למים היינו לטעמיה דמנחם דאמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אכל איהו כצירא ליה כרבי יוחנן רביה דאין שיעור למים ומיהו לא יתכן אותו פ"י דמעילה דלמה ליה למימר לטעמא דמנחם יודפאה הוה ליה למימר לטעמיה דרבי עקיבא ור' נתן ונראה לפרש לטעמיה דמנחם יודפאה היינו מה שהקשה אי מה להלן שלשת לוגין דלרבי עקיבא יש שיעור ורבי אלעזר מי החג קאמר אלמא כצירא ליה אין שיעור ולא משום דצירא ליה כרבי אלעזר דר"ל קסבר יש שיעור אלא לפוקי מנחם יודפאה קחיי דאמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא:

ביש שיעור במים קא מיפלאי. פירש בקונטרס דקאמר תנא קמא המנסך שלשת לוגין חייב והוא הדין יותר מג' לוגין דיש בכלל מאתים מנה ולאע"ג דמליניה בכלי גדול קדשינהו כלי דאין שיעור למי החג למעלה ואתא רבי אלעזר למימר והוא שנלאן לשם חג

כדרך מילואן דהיינו שלשת לוגין ותו לא דכתנן לזוחית של זהב מחוקת שלשת לוגין ממלא מן השילוח אכל אי הוו טפי לא קדשינהו כלי דלא חוו ליה דיש שיעור למי החג ואין כלי שרת מקדשין אלא הראויין להן עד כאן לשונו וקשה דהא רבי אלעזר מי החג קאמר לעיל דאין שיעור למים כלל לא למעלה ולא למטה כדמוכחא נמי ההיא דמעילה (שם) ומפרש הרי' חיים איפכא דתנא קמא סבר יש שיעור דנקט שלשת לוגין לא פחות ולא יותר ואתא רבי אלעזר למימר והוא שנלאן לשם חג דקדשינהו מנא דרבי אלעזר לטעמיה דאמר לעיל קביעותא דמנא מילתא הוא אכל לא קבעינהו מנא חייב בפחות משלשת לוגין דאין שיעור למים ור' אלעזר לטעמיה דאמר במתני' מי החג: ועי' התם, כדאמרין בפרק לולב וערבה (מת.) והתם מפרש כ"ד מנסכין בין מים בין יין, וכל קריעת כל ימות השנה אין נסיקהם אלא יין, חוץ מן החג בתמיד של שחר שצריך שני ניסוכין: הלכה למשה מסיני. אלו שלשה שנאלו בית המדרש מניין להם מן המורה והשיבו שהלכה למשה מסיני הם, ושמה ששמוע וגרסתם כפיר ששמעם (סוכה דלד.):

מסורת הש"ס
א) מעילה יג: ירושל' סוכה פ"ד ה"ו, ט. [נעיל לז: לג. לקמן קריא, א] לעיל מב. יומא ס., ד) תענית ב: שבת קג: ועי' ירושל' שביעית פ"א ה"ה, סוכה פ"ד ה"א וה"ו, ר"ה פ"א ה"ג, ס) סוכה לה. ע"ש מד. תענית ג. ע"ש מו"ק ג: ירושל' שביעית וסוכה שם ה"א, ו) רש"י מ"ו, ו) ירושל' סוכה פ"ד ה"ו, ח) [שם ע"ר, ערסין לב,], ט) ובספרים שלנו אימא שם בפי' רש"י כפי' התו' ופי' התו' שכתבו כאן בשם רש"י כתבו שם תו' בשם י"מ ועי"ש, ועי' רש"י.

תורה אור השלם
1. ^ושערי תשובה אגוד מליבד עלת דהקדמי מנהגיה תוספיא: במדבר כט, לא

הגהות הב"ח
א) גמ' לשם חג חייב במאי קמיפלגי אמר רב נתנן כג' תמק:

שינויי גוסחאות

א) ל"ל ר' אלעזר (שס"ה). יליין שבתה"י ונדי' אין עקבותי נאחזרש שם זה בכל הסוגיות (מדרש קט ע"ב עד ק' ע"ב) בין במשנה ובין בגמ', לפעמים ר' אליעזר ולפעמים ר' אלעזר, וכן גם ברש"י ובתוס'. ועי' ה' דברי תמימה ונדק"ם דמוכח דר' אלעזר הוא הכתוב מדאמר בגמ' ר"א בשיתת ר"ע רבו, ונראה דבש"ל נעיל קט ע"ב אות ז: ב] ל"ל שהקריבן, וכו"ל ברש"י (שס"ה).

הגהות הב"ח
א) גמ' לשם חג חייב במאי קמיפלגי אמר רב נתנן כג' תמק:

שינויי גוסחאות

א) ל"ל ר' אלעזר (שס"ה). יליין שבתה"י ונדי' אין עקבותי נאחזרש שם זה בכל הסוגיות (מדרש קט ע"ב עד ק' ע"ב) בין במשנה ובין בגמ', לפעמים ר' אליעזר ולפעמים ר' אלעזר, וכן גם ברש"י ובתוס'. ועי' ה' דברי תמימה ונדק"ם דמוכח דר' אלעזר הוא הכתוב מדאמר בגמ' ר"א בשיתת ר"ע רבו, ונראה דבש"ל נעיל קט ע"ב אות ז: ב] ל"ל שהקריבן, וכו"ל ברש"י (שס"ה). ב) ל"ל דתנן (לג"עו). וכו"ה ברש"י ופר"ח, וכו"ה לעיל מב. כתיב' אימא מודה ר"א בדמים ואפי' בחטאות הפנימיות. ואפשר שגם רש"י ברם, קן והקודה ל"ל אחר מיבת הפנימיות. ועי' בתוס': ד) קאמר ועוד אי כ"ל ר"ב (ושבורגן): ח) הא בחג (וכ"ה). ומיבת ור"א לימא בכל תתה"י: ו) כתיבה"י יוחנן [מנקום אסין]. ובש"י דא"ר אסי א"ר יוחנן: ז) אומר ורואה שומלאן לשם חג במאי קמיפלגי אמר רב נתנן כג' ר"א (שסכ"ה וב"ש). ועי' קריא דג"ה המנסך שבי' גי' רש"י. (ולפי' אין צורך בהגהת מלא' בינייהו ברש"י.) מיבת (בר"ש) לימא כתיבה"י ולפינו מחקוה ע"ש בדי' ועי"ש, ועי' א' מנחת יהודה ש' להוכיח דרש"י הוה גרים [ח: לח:] ל"ל למים (שסכ"ה). בתי"א יש שיעור למים אוביח ביהודי ח"ק סבר יש שיעור ואע"ג דמילאן לשום חג אי איבא שלשת לוגין אין ואי לא לא ור' אלעזר סבר אין שיעור למים ואם מילאן לשום חג מחייב רב פפא (נכ"ה). וג"י וז' מתאמתא לפי' ר' חיים שבתוס': בן ל"ל שהקריבן (ש"ס): א' נדל"ל אימא (באה"ח): [א] ל"ל מנסך כל שמונה (ב"ש וב"י): ב' כאן בס"ד, ומכאן ועד סוה"ד שייך לתוס' לקמן ריש דף קיא ע"א ד"ה בקרבו (ב"ש): ג' ל"ל דקבלה (ב"ש): ד' ל"ל ריש לפרש (ב"ש). ל"א ריש מפרשים (ב"ש): ה' דאורייתא לא מסתבר שתקנו כנל"ל: ו' [א] קצת קשה דמשמע בז' כ"ל ר' יוחנן דקשה דמשמע בז' כ"ל ר' יוחנן (ב"ש): ז' ובספרים שלנו אימא שם בפי' רש"י כפי' התוס', ופי' תוס' שכתבו כאן בשם רש"י כתבו שם תוס' בשם י"מ ועי"ש ועי' רש"י (לג"עו):